

Пројекат
финансира:

у сарадњи са:

Канцеларија за Косово и Метохију
Влада Републике Србије

Пројекат реализује
конзорцијум предвођен:

**ПОДРШКА СПРОВОЂЕЊУ СТРАТЕГИЈА ЗА
ИНТЕРНО РАСЕЉЕНА ЛИЦА, ИЗБЕГЛИЦЕ
И ПОВРАТНИКЕ - ПРАВНА ПОМОЋ**

ИНФОРМАТИВНИ БИЛТЕН Бр. 5

ИНФОРМАЦИЈА ПОВОДОМ ТУЖБИ ЗА НАДОКНАДУ ШТЕТЕ ЗА УНИШТЕНУ ИМОВИНУ НА КОСОВУ И МЕТОХИЈИ

Право на надокнаду штете коју грађани претрпе због терористичких аката, јавних демонстрација или приредби је једна од могућности коју је грађанима гарантовало законодавство бивше СФРЈ, и у складу је са судском праксом Европског суда за људска права у Стразбуру. У оваквим случајевима држава, односно органи јавне власти су дужни да надокнаде штету грађанима.

Нажалост, расељена лица са простора Косова и Метохије не успевају да остваре право на надокнаду штете претрпљене након јуна 1999. године и у нередима у марту 2004. године.

Питање око 19.000 тужби за надокнаду штете за уништену имовину достављене судовима на Косову 2004. још увек је веома актуелно и представља најбројнију врсту предмета у Пројекту.

Да подсетимо, то су тужбе које су углавном поднете 2004. године од стране расељених лица којима се тражи надокнада за имовину уништену у првим месецима након уласка НАТО снага на Косово*, или за штету претрпљену у мартовским нередима 2004. године.

Тужбама се надокнада за уништену имовину најчешће тражи од привремених институција самоуправе на КиМ, као и од УНМИК-а и КФОР-а. Пројекат је у својој пракси утврдио да је значајан број тих тужби до сада већ одбачен или одбијен од стране судова на Косову*. Такође је уочена све већа тенденција судова да од подносилаца тужби траже да плате често веома високе судске трошкове. Треба нагласити да није познат ниједан случај у коме је суд одлучио у корист подносиоца оваквог захтева за надокнаду штете.

Последњих месеци Пројекат покушава да пронађе решење за те тужбе кроз низ значајних активности.

Прва активност је била тродневни семинар одржан у Београду крајем августа. Тужбе за надокнаду штете биле су једна од главних тема. Учесници семинара су дуго разматрали различите ситуације и могућности за решавање тих тужби. Један од закључака био је да се Европска конвенција о људским правима примењује на Косову од 1999. године (УНМИК Уредба бр. 24) и да је судска пракса Европског суда за људска права утврдила обавезу за локалне власти да надокнаде штету у случају уништене имовине у току оружаних сукоба. Међутим, до почетка рада Уставног суда Косова*, није било тела да надгледа примену Европске конвенције и тиме осигура да се судска пракса Европског суда за људска права адекватно спроводи у правном систему Косова*. Другим речима, Европска конвенција за људска права је, без надзорног органа, применљива само на папиру за читав период пре успостављања Уставног суда Косова*.

Ову чињеницу је потврдила недавна одлука Уставног суда у предмету КИ135/12 у вези са тужбом за надокнаду штете за имовину уништена током марта 2004. Уставни суд је прогласио захтев неприхватљивим *ratione temporis* (по временском концепту), чиме се потврђује постојање јаза у заштити права становника на Косову за период до 2008. године. Другим речима, у време док је Европска конвенција о људским правима била на снази, није било тела које би заправо надгледало њену стварну примену од стране домаћих власти.

Одлука Уставног суда задаје значајан ударац очекивањима да се тужбе реше судским путем. Врло је вероватно да ће будући случајеви пред Уставним судом бити одбачени на исти начин.

Морамо напоменути, како Косово* није чланица Савета Европе, оштећене и незадовољне странке након исцрпљивања свих правних лекова, немају могућност да уложе тужбу Европском суду за људска права у Стразбуру, као ни било ком другом међународном телу за заштиту људских права.

Велики проблем који настаје услед нерешавања ових тужби неће нестати, тако да ће морати да се нађе решење. Пројекат не само да је радио на проналажењу судског решења у тим случајевима, већ се залагао и за друге могуће начине за њихово решавање. У ту сврху, Пројекат је недавно завршио тематски извештај о тужбама за надокнаду штете настале 1999. Колико је познато, ово је једини извештај који се на систематичан начин бави утврђивањем укупног броја ових тужби као и њихових основних карактеристика. Извештај је настао на основу анализе копија ових тужби које се налазе у Канцеларији за везу са судовима у Грачаници. Резултати истраживања, који ће ускоро бити доступни на сајту Пројекта, показују да, супротно раширеном мишљењу како су ове тужбе шаблонски израђиване и упркос сличној садржини свих тужби, иза сваке од њих стоје људи који су као тужиоци извојили много времена и новца како би уз тужбе приложили доказе о власништву, расељењу и друго. Докази су достављани и из разлога како би странке биле ослобођене великих судских трошкова и других намета. У извештају се види да је велики број предмета идентификован и анализиран. Сада се чека решење, које уколико се ови услови не промене, неће бити правично и у корист оштећених тужилаца.

КОНТАКТИРАЈТЕ НАС!

Бесплатна инфо линија за позиве упућене са 064, 065 и 066 мрежа као и са фиксних телефона

0800.108.208

www.pravnapomoc.org

Београд | Трг Николе Пашића 12/7
Тел: +381.11.3342.115
Факс: +381.11.3342.108
E-mail: info@pravnapomoc.org

Ниш | Епископска 26/4
Тел/Факс: +381.18.253.015
E-mail: info.ni@pravnapomoc.org